

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

25 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Nadejda Toma,

Judecătorii: Anatolie Țurcan și Elena Cobzac,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 13 octombrie 2017 și deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 26 decembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Cristian Piotr xxxxx, născut la xxxxx, originar xxxxx și domiciliat xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.02.2017 – 13.10.2017;

Instanța de apel: 02.11.2017 – 26.12.2017;

Instanța de recurs: 26.02.2018 – 25.04.2018.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 13 octombrie 2017, procesul penal intentat în privința lui Cristian Piotr în baza art. 361 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, a fost încetat în temeiul art. 2 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R. Moldova.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Cristian Piotr aflându-se pe teritoriul Federației Ruse în jurul a 3 luni, în una din zilele lunii august 2014, știind cu certitudine că aflarea legală a cetățenilor Republicii Moldova pe teritoriul Federației Ruse nu poate depăși termenul de 3 luni, urmărind scopul de a rămâne pe teritoriul Federației Ruse peste limita termenului legal, acționând de comun acord cu o persoană neidentificată de organul de urmărire penală, a confecționat impresiuni false de ștampile PTF „Bacivsik” Ucraina și PTF „Pogar” Federația Rusă în pașaportul cetățeanului Republicii Moldova seria B nr. 0136098, pe numele Cristian Piotr xxxxx, introducând astfel o informație falsă în pașaportul menționat privind faptul traversării de către Cristian Piotr la 09 august 2014 a frontierei de stat a Ucrainei cu Federația Rusă prin PTF „Bacivsik” Ucraina – „Pogar” Federația Rusă, fapt ce i-a permis lui Cristian Piotr să se afle pe teritoriul Federației Ruse încă 3 luni,

ulterior a folosit acest pașaport în timpul aflării pe teritoriul Federației Ruse și la traversarea frontierelor dintre Federația Rusă și Ucraina, între Ucraina și Republica Moldova, fără a fi tras la răspundere pentru încălcarea legislației acestor țări privind aflarea pe teritoriul Ucrainei și Federației Ruse.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia în partea respingerii cerințelor de încasare a cheltuielilor de judecată în sumă de 3010 lei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte privind admiterea cerinței respective.

În motivarea apelului a indicat, că cheltuielile judiciare sunt constituite din costul expertizei judiciare în sumă de 1520 lei și costul traducerii actelor în sumă de 1490 lei.

A evidențiat, că expertiza judiciară nu cade sub incidența art. 143 alin. (1), (2) pct. 6) Cod de procedură penală, dat fiind că sunt și alte probe care confirmă faptul că Cristian Piotr nu a traversat frontiera Federației Ruse, inclusiv și răspunsul la cererea de comisie rogatorie internațională.

Cu referire la prevederile art. 229 alin. (2), (3) Cod de procedură penală, apelantul a indicat, că la caz nu sunt temeiuri de a-l elibera pe inculpat de la plata cheltuielilor judiciare.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 26 decembrie 2017, a fost respins apelul și menținută sentința.

Pentru argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a punctat că solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpatul Cristian Piotr în contul statului a cheltuielilor suportate în scopul efectuării expertizei judiciare și traducerii actului, în quantum de 3010 lei, este nefondată, or, aceste sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului.

Instanța de apel a menționat, că potrivit materialelor cauzei s-a constatat cu certitudine, că prin ordonanța ofițerului de urmărire penală din 11 ianuarie 2016 a fost dispusă efectuarea expertizei tehnice a documentelor (pașaportului nr. BO 136098), în vederea stabilirii falsului (examinarea blanchetei și compararea impresiunilor de ștampilă) în pașaportul inculpatului Cristian Piotr (f.d. 24); prin ordonanța ofițerului de urmărire penală din 09 august 2016 a fost dispusă efectuarea expertizei tehnice a documentelor (pașaportului nr. BO 136098), în vederea examinării impresiunilor de ștampilă „Pogar” în pașaportul inculpatului Cristian Piotr (f.d. 98); au fost traduse actele procesuale din dosar (ordonanța de ridicare; certificatul-caracteristică; certificatul eliberat de medicul-narcolog; certificatul eliberat de medicul-psihiatru; citația; solicitarea de acordare a asistenței juridice garantate de stat; demersul procurorului Procuraturii Taraclia privind acordarea asistenței juridice garantate de stat; ordonanța de punere sub învinuire; drepturile și obligațiile învinuitului; procesul-verbal de audiere a învinuitului; ordonanța de aplicare a măsurii preventive; obligațiunea de a nu părăsi țara).

În acest context, instanța de apel a remarcat, că normele legislației procesual-penale nu stabilesc expres achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare, care se constituie din cheltuieli pentru efectuarea expertizei judiciare și traducerii actelor de procedură.

A considerat instanța de apel, că prima instanță corect a respins cerința procurorului, deoarece normele invocate de acesta nu reglementează încasarea din contul condamnatului a mijloacelor bănești pentru cheltuieli de expertiză și traducerea actelor de procedură. Prima instanță a ținut cont de faptul că expertizele judiciare au fost dispuse în cadrul efectuării urmăririi penale, pentru acumularea probatoriului necesar, aceste cheltuieli sunt trecute în contul statului și nu urmează să fie puse pe seama inculpatului, or aceste acțiuni țin de activitatea organului de urmărire penală, sarcina căruia este depistarea circumstanțelor care dovedesc săvârșirea infracțiunii și identificarea făptuitorului, pentru înaintarea învinuirii făptuitorului.

Cu referire la cheltuielile de traducere, instanța de apel a statuat, că dreptul la interpret nu se extinde asupra exigenței traducerii scrise a tuturor înscrisurilor, documentelor și actelor de procedură emise în cursul procesului penal.

Trecerea în contul statului a cheltuielilor în procesul penal se întemeiază în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit.

Inadmisibilitatea punerii cheltuielilor pentru interpret și traducător pe seama inculpatului rezultă direct și din prevederile legii, unde la art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală prevede: „instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor”.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, contestă hotărârile judecătorești cu recurs ordinar, solicitând casarea acestora în latura civilă, în partea soluționării cererii cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a sumei de 3010 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru efectuarea expertizelor.

În motivarea recursului procurorul menționează, că potrivit art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile obligatorii se face din contul bugetului de stat la momentul dispunerii și efectuării lor. Iar ulterior, la finisarea procesului penal, se solicită restituirea acestor cheltuieli statului, cheltuieli care au fost suportate din cauza comiterii de către inculpați a infracțiunilor. Orice prejudiciu cauzat fie persoanei fizice/juridice sau Statului trebuie să fie reparat.

Recurentul invocă practica judiciară de recuperare a cheltuielilor legate de efectuarea expertizelor judiciare, și anume decizia Curții de Apel Cahul din 23 septembrie 2015, dosarul nr. 05-1a-751-03062015; decizia Curții de Apel Cahul din 02 februarie 2017, dosarul nr. 05-1a-1418-12122016 menținută de CSJ prin decizia din 24 mai 2017, nr. 1ra-879/2017; decizia Curții de Apel Cahul din

02 noiembrie 2017, dosarul nr. 05-1a-886-08082017; decizia Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, dosarul nr. 2a-1522/15.

Având în susținere prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, recurentul susține, că cheltuielile legate de efectuarea expertizelor judiciare sunt necesare pentru efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

La soluționarea chestiunii cine suportă cheltuielile respective, trebuie reținute prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, care în prim plan îl pune pe condamnat responsabil de aceste cheltuieli, și doar dacă condamnatul nu este în stare, din diferite motive: invaliditate, incapacitatea juridică etc., cheltuielile sunt trecute în contul statului.

Evidențiază recurentul, că în dispozitivele hotărârilor judecătorești atacate lipsesc soluții privind cheltuielile judiciare, așa cum cer prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14) și art. 397 pct. 5) Cod de procedură penală în coroborare cu art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală.

6. Verificând argumentele recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul reține că recurentul invocă ca temei pentru recurs pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel dintr-un singur considerent, și anume că, în viziunea sa, instanța de apel greșit a respins solicitarea sa din cererea de apel cu privire la încasarea din contul inculpatului a sumei de 3010 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Cu referire la aceste argumente ale recurentului Colegiul penal conchide, că instanța de apel, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia de a respinge solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 3010 lei, suportate pentru efectuarea expertizei tehnice a documentelor și pentru traducerea unor acte.

Astfel, art. 227 alin. (2) Cod de procedură penală stipulează, că cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, alin. (3) al aceleiași norme prevede, că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 228 Cod de procedură penală (1) În modul prevăzut de legea procesuală penală, din sumele alocate de stat vor fi compensate următoarele cheltuieli judiciare suportate de către martori, partea vătămată, partea civilă, asistenții procedurali, interpreți, traducători, experți, specialiști, reprezentanții legali ai părții vătămate, ai părții civile:

- 1) cheltuielile făcute în legătură cu prezentarea la citare în organul de urmărire penală și în instanță;
- 2) cheltuielile de cazare;
- 3) salariul mediu pentru toată perioada de participare în procesul penal;
- 4) cheltuielile de reparare, restabilire a obiectelor care au fost deteriorate în urma utilizării lor în cadrul acțiunilor procesuale la cererea organului de urmărire penală sau a instanței.

(2) Organele, întreprinderile, instituțiile și organizațiile de stat sunt obligate să păstreze salariul mediu pentru toată perioada de timp în care partea vătămată, reprezentantul ei legal, asistentul procedural, interpretul, traducătorul, specialistul, expertul, martorul au participat în procesul penal la citarea organului de urmărire penală sau a instanței. (3) Expertului și specialistului li se recuperează, de asemenea, costul materialelor care le aparțin și care au fost utilizate pentru executarea însărcinării respective. (4) Expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu.

(5) Cheltuielile suportate de persoanele menționate la alin.(1) vor fi recuperate la cererea acestora în baza unei hotărâri a organului de urmărire penală sau a instanței în mărimea stabilită de legislația în vigoare.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal conchide, că instanța de apel corect a reținut, că prin ordonanța ofițerului de urmărire penală din 11 ianuarie 2016 a fost dispusă efectuarea expertizei tehnice a documentelor (pașaportului nr. B0 136098), în vederea stabilirii falsului (examinarea blanchetei și compararea impresiunilor de ștampilă) în pașaportul inculpatului Cristian Piotr (f.d. 24); prin ordonanța ofițerului de urmărire penală din 09 august 2016 a fost dispusă efectuarea expertizei tehnice a documentelor (pașaportului nr. B0 136098), în vederea examinării impresiunilor de ștampilă „Pogar” în pașaportul inculpatului Cristian Piotr (f.d. 98); totodată au fost traduse actele procesuale din dosar (ordonanța de ridicare; certificatul-caracteristică; certificatul eliberat de medicul-narcolog; certificatul eliberat de medicul-psihiatru; citația; solicitarea de acordare a asistenței juridice garantate de stat; demersul procurorului Procuraturii Taraclia privind acordarea asistenței juridice garantate de stat; ordonanța de punere sub învinuire; drepturile și obligațiile învinuitului; procesul-verbal de audiere a învinuitului; ordonanța de aplicare a măsurii preventive; obligațiunea de a nu părăsi țara).

Astfel, aceste cheltuieli sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei.

Așadar, Colegiul penal atestă, că instanța de apel întemeiat a reținut, că aceste cheltuielile sunt suportate de către organul de urmărire penală, care și are atribuția de a administra probele în vederea probării/combaterii acuzației aduse, însă aceste cheltuieli nu sunt de natura de a pune pe seama statului costuri suplimentare, sau exagerate, iar cheltuielile pentru efectuarea expertizei întru stabilirea gradului vătămarilor corporale ale victimei, sunt evidente și necesare pentru a demonstra existența/lipsa bănuielii rezonabile privind comiterea infracțiunii.

De asemenea, Colegiul penal menționează, că potrivit prevederile art. 221 alin. (4) Cod de procedură penală, procurorul poate intenta și susține acțiunea civilă intentată pentru compensarea prejudiciului cauzat autorităților publice prin infracțiune, precum și pentru anularea actelor care au cauzat prejudiciul, de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești. Cererea de chemare în judecată poate fi depusă indiferent de acordul autorității publice.

La caz, însă procurorul *nu a înaintat* conform normei citate, *o acțiune civilă* în cadrul procesului penal, cu formularea cerințelor corespunzătoare, limitându-se la invocarea circumstanțelor privind cheltuielile pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară.

Colegiul penal de asemenea menționează, că la examinarea cauzei de către instanța de apel au fost respectate prevederile legale prescrise de art. art. 414-419 Cod de procedură penală, iar eroarea de drept invocată de către recurent prevăzută la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu a fost constatată

la examinarea recursului, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 26 decembrie 2017, în cauza penală în privința lui **Cristian Piotr xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **24 mai 2018**.

Președinte

Nadejda Toma

Judecătorii

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac